

POLITIEKE
SYSTEMEN

WAT IS EEN DICTATUUR?

De eerste moderne dictaturen

In 27 voor Christus werd Caesar Augustus de eerste Romeinse keizer. Hij trok de absolute macht naar zich toe en legde de basis voor het Romeinse Rijk in de eeuwen daarna, maar ook voor andere landen. Na de tijd van Augustus bleven in de meeste landen koningen en keizers aan de macht, die opgevolgd werden door hun kinderen. Als er ruzie ontstond over de opvolging, brak er vaak een *burgeroorlog* uit. De overwinnaar hield de troon of nam deze in. Maar wie er ook aan de macht was, elke koning of koningin regeerde als alleenheerser.

VERANDERING

Eind 18e eeuw begon de koninklijke macht te veranderen. De Britse kolonies in Amerika verklaarden zich **onafhankelijk** in 1776. Ze noemden zich voortaan de 'Verenigde Staten van Amerika', en kozen hun eigen president en regering. In 1789 zetten de Fransen hun koning Lodewijk XVI af. Dat gebeurde tijdens een bloedige revolutie, die bijna heel Europa in een oorlog stortte.

OPKOMST VAN NAPOLEON

Napoleon Bonaparte greep in 1799 de macht in Frankrijk en riep zichzelf enkele jaren later uit tot keizer. Dat deed hij om de orde in zijn land te herstellen. Hij kon dit doen dankzij zijn **militaire** successen in Europa. Als dictator kreeg Napoleon veel voor elkaar. Zo voerde hij nieuwe wetten in, waarvan er veel nog altijd gelden in in Frankrijk. Napoleon had absolute macht en gebruikte spionnen om die macht te behouden. Toch bewijst zijn manier van regeren dat een dictatuur niet altijd slecht is voor een volk.

De dictatuur van Napoleon eindigde toen hij een grote veldslag verloor. Velen zien hem nog altijd als een van de grootste figuren uit de Franse geschiedenis.

Lenin en zijn Communistische Partij beweerden dat ze Rusland regeerden in naam van het volk. Maar in de ogen van velen vormden ze vooral een dictatuur.

NIEUWE DICTATUREN

Na Napoleon grepen dictators de macht in veel Zuid-Amerikaanse landen die daarvoor bij Spanje hoorden. Ook kwamen er dictators in andere landen. In 1917 brak in Rusland een revolutie uit. De tsaar regeerde het land, maar hij werd met zijn gezin vermoord. Een tijdlang was er veel onzekerheid. Uiteindelijk greep de **Communistische Partij** onder leiding van Vladimir Lenin de macht. Dit was nieuw: niet een persoon, maar een partij regeerde het land.

EVEN DOORDENKEN

KAN EEN DICTATUUR OOK NUTTIG ZIJN?

Hoe zou het komen dat veel dictaturen zijn ontstaan in landen die op het punt stonden te veranderen in een democratie? Je zou denken dat je beter kunt leven in een democratie dan in een dictatuur.

Maar kun je situaties bedenken waarin dat niet per se zo is? Kan een democratie bijvoorbeeld wel goed werken in een land waar veel, soms gewelddadige, groepen strijden om de macht?

Hitler en Stalin

In de jaren na de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) werd een groot aantal van de machtigste landen ter wereld geregeerd door dictators. Zelden had een oorlog méér verwoest dan de Eerste Wereldoorlog. Overal in Europa waren regeringen gevallen. Veel mensen hadden het slecht. Ze waren boos op de leiders die hen de oorlog in gestuurd hadden. En een ontevreden bevolking gelooft maar al te graag de mooie beloftes van een dictator.

MACHTIGE DICTATORS

De twee machtigste dictators die na de Eerste Wereldoorlog de macht grepen waren Adolf Hitler en Jozef Stalin. Ze veroorzaakten de dood van vele miljoenen mensen. Hitler liet miljoenen Joden **vervolgen** en vermoorden. Hij stortte Duitsland in de Tweede Wereldoorlog, waarin nog eens miljoenen mensen omkwamen. Ook Jozef Stalin heeft de dood van miljoenen mensen op zijn geweten.

Hitler en Stalin werden allebei gesteund door een sterke politieke partij. Hitlers Nationaalsocialistische Duitse Arbeiderspartij, de nazipartij, kreeg veel steun van de Duitse bevolking toen de **economie** van het land in 1933 op instorten stond. De partij won de verkiezingen op een democratische manier, maar kwam al snel met wetten waartegen geen **oppositie** mogelijk was.

Rond 1930 waren kranten een belangrijk middel om het volk te bereiken. De man op de foto is Jozef Stalin.

DE TWEDE WERELDOORLOG

Na de dood van Lenin in 1924 nam Stalin de leiding van de regering in de Sovjet-Unie over. Hij schakelde iedereen uit die hem in de weg zat. Miljoenen mensen liet hij vermoorden of **verbannen**. Maar hij maakte de Sovjet-Unie ook sterk genoeg om Hitlers troepen te verslaan, nadat die in de Tweede Wereldoorlog het land waren binnengevallen. De Tweede Wereldoorlog was misschien wel de verschrikkelijkste oorlog ooit. Tientallen miljoenen mensen kwamen om. Ook Hitler en de Italiaanse dictator Mussolini overleefden de oorlog niet.

EVEN DOORDENKEN

CONTROLE OVER DE MEDIA

Hitler was een van de eerste dictators die beseften hoe belangrijk het was om controle te hebben over de toen nieuwe **media** als radio en film. Hij gebruikte de media om zijn ideeën te verspreiden. Op de foto zie je een van Hitlers massabijeenkomsten.

Wat was het doel van zo'n bijeenkomst, denk je? Hoe zouden mensen gereageerd hebben bij het zien van zo'n film?

Hitlers massale militaire parades en bijeenkomsten, zoals de jaarlijkse Rijkspartijdag, toonden zijn absolute macht over Duitsland.

POLITIEKE
SYSTEMEN

WAT IS EEN DICTATUUR?

EEN DICTATUUR: WAT IS DAT PRECIES?

Wanneer zijn dictaturen ontstaan? En waar? Wat is een dictatuur eigenlijk? Hoe is het om in een dictatuur te leven? En hoe ziet de toekomst eruit voor dictaturen?

Dat lees je allemaal in dit boek. Je komt ook meer te weten over landen die nu een dictator hebben, zoals Noord-Korea.

De kadertjes 'Even doordenken' gaan wat dieper op een onderwerp in. Daar staat steeds een vraag om even goed over na te denken: wat is jouw mening hierover?

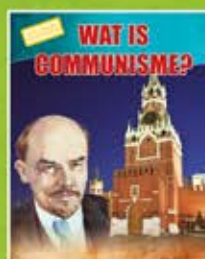
corona

9 789463 414210

www.schoolsupport.nl

BOEKEN IN DEZE SERIE:

978-94-6341-423-4

978-94-6341-422-7

978-94-6341-421-0

978-94-6341-424-1